

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basábozott sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryktér peit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, december 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Uj egyesület Aradon.
Lukács László deszignált miniszterelnök.
Pörök Lipót végrendelete miatt.
Vadák egy közjegyző ellen.
Albert király koronázása.
Amiről beszélnek.
Segélykiosztás a városházán.
A szép görög leány.
Tarkaságok.

Lukács László megbízatása.

Arad, december 23.

Az első valami a hosszú ideig tartó kétség után és mégse jelenti a bizonyost: Lukács László mint deszignált miniszterelnök jött ma vissza a királytól. Változást jelent ez is, döntőt; fölmentését a Wekerle-kormányának, a mely ezt a királynál több ízben sürgette, s a bekövetkeztét a fordulópontnak, a melynél a válságnak el kell dölnie. Mégis, e deszignálással nem lett világosabb a jövő és még mindig csak találgatásokon épülnek a politikai tudósítások.

A minél más deszignált miniszterelnök kezdeni szokta, a személyi kérdések, attól még Lukács László igen messze van. Előbb el kell dölnie annak, hogy ezzel, vagy azzal a párttal — vagy, a mi talán nincs egészen kizárva: pártok nélkül — aka:ja és tudja a kabinetet megalakítani.

A legtöbbet emlegetett és a legtermészetesebb kombináció a *Justh-párttal* való megegyezés. Azért a legtermészetesebb ez, mert a képviselőházban legutóbb történt események óta ez a párt tekinthető olyannak, mint amelynek a parlamentben döntő sulya van. Az ország osztatlan örömmel üdvözlönné ennek a pártnak uralomra jutását, ha az egyben a párt legfőbb programpontjának: az önálló bank közeli, tényleges megteremtésének garanciáját jelentené. Önámítás nélkül azonban ebben igen bajos bízakodni. Sőt ép az önálló bank kérdése az, ami a Justh-párt kormányra jutását, igazabban: kormányvállalását erősen nehezíti. A király eddig nem volt hajlandó egyébre az önálló bank kérdésében, minthogy határidő nélkül és más megszorítások nélkül beleegyezését adja — az előkészületre. Miután a múltban is alig volt rá példa, most se képzelünk okot arra, hogy a korona ezt a merev álláspontját egyhamar megváltoztassa. A Justh-párt pedig az utolsó pillanatban is annyira lekötötte magát eredeti és szélső álláspontjához, hogy elméleti értékű deklarációkkal nem tudná a kormányvállalást a közvélemény előtt kellően indokolni.

A Kossuth-párttal és az őket támogató hatvanhetesekkel való megegyezés alig lehet a kibontakozás alapja. Hiszen az eddigi kísérletek erre irányultak s ezek kudarcra vezetett Lu-

kács László megbízatásához. De ép a Justh-pártnak legutóbb nyert fölénye nehezitené meg a kooperáció munkáját, ha vállalná Lukácscsal a további kormányzást.

Ha tehát se itt, se ott nem tud kabinetet formálni, többséget szervezni, akkor csak egy mód marad hátra: az új választások. Az adott helyzetben azonban még ez se biztat azzal, hogy a bizonytalanságnak végét szakítja, s új helyzetet teremt. Egyelőre el se tudnók képzelni, hogy mily programmal, mily jelszavakkal menne a választási küzdelembe Lukács László, hogy a mai többséget legyűrje. S ha az a program még olyan csábító lenne is, s ha annak részére az agitáció leghatásosabb eszközeit lehetne megszerezni és érvényesíteni: egyelőre a legkevésbé se látszik valószínűnek, hogy a mai többséggel megbirkózzék, s azt csak meg is tizedelje. A választások idején föltétlen előnyben lenne az a párt, mely a nemzeti akaratot, az önálló bankot hirdetné, — a másik, ma még össze sem állt párttal szemben, a melyben a királyi hajthatatlanságképviselőit látnák és tüntetnék föl. A választások után is ugyanaz lenne a helyzet, mint most, s körülbelül ugyanazok a pártok állanának Lukács László, vagy esetleg más deszignált miniszterelnök előtt, mint a melyekkel ma igyekeznek a megegyezést próbálni.

Hedda és Elza.

Irta: Szomaházy István.

A dinasztiai elsőszülöttjei is érthetnek valamieszt az egyeduralkodás művészetéhez, de bizonyos, hogy Hedda Millstadt kisasszony alaposan járatosabb volt náluk ebben a tudományban. Hedda Millstadt a nagy német város drámai hősnője volt, akinek fejedelmileg karesu természetért, aranyzóka hajáért, drágakövektől ragyogó Cleópatra jelmezéért egyaránt rajongott az egész egyetem, az egész polgárság, az uralkodó családnak minden ottidőző férfitagja. Mikor a színház kötelékébe lépett, még gyalog ment esténként a színházhoz, egy tizenkét éves cselédleány kíséretében, aki a ruháit cipelte. Két év múlva már így szólott, büszke pillantást vetve az igazgatójára:

— Akarom!

És az igazgató, a hosszú, elníkus voltszínész, akiről a külseje után abszolúte nem lehetett tudni, vajjon harmincöt, avagy hatvanesztendőse, közömbösen vállat vont s csöndesen így felelt:

— Hát akkor természetesen így is lesz!

Az igazgató, aki különben nyers, szókimondó vén komédiás volt, egyébként is ellentmondás nélkül türe a Hedda kisasszony legképtelenebb szeszélyeit. Miért? Talán férfias gyöngédségből? No persze! Aestle ur híres volt arról, hogy goromba, mint a pokróc s hogy a sarját nagyapját is képes lenne kikergetni a szinpadról. Gyöngédségének két természetes oka

volt: először Hedda kiasszony valóságos üdvöskéjévé lett a színháznak, akinek a kedvéért mindennap aranyakkal telt meg a pénztár fiókja, másodsor: egy fiatal herceg, az uralkodó unokaöccse, egy nap fölhevítte a palotájába s leereszkedőleg így szólott hozzá:

— Kedves Aestle, bánjon jól Millstadt kisasszonnyal... Ha azt fogom hallani, hogy meg van elégedve magával, akkor mindenesetre számíthat az elismerésemre...

Igy történt, hogy valahányszor a többi színész a Hedda kisasszony különös kitüntetéseit zokor vette, az igazgató haragosan így kiáltott fel:

— Mit akartok, ti koldusok, ti éhenkórászok? Ha Hedda nem volna, hát valamennyien éhenhalnátok...

Két évig pompásan ment a színház dolga, a harmadik évben azonban — az egyik rossz szezon derekán az Aestle ur régi, vidéki hitelezői energikusan követelni kezdték a pénzüket. Mivel akkoriban jó darab se igen volt a műsoron s a Hedda vonzóereje is mintha vesztíteni kezdett volna erejéből, a szegény igazgató egy napon arra ébredt, hogy ha váratlan segítség nem érkezik, a gaz hitelezők megkérlik ellene a csődöt.

Pár napig a fejét vesztve járt fűhöz fához, de mivel a pénzpiacra ez időben véletlenül kifogytak a nagyobb bankok, minden fáradozása hiábavalónak bizonyult. Aestle egy délután lehorgasztott fővel állított be színháza star-jához:

— Tudod, mi az ujság? — mendta, miután egy selyemfauteuilben elhelyezkedett.

— Micsoda?

— Az, hogy pár nap múlva becsukhatjuk a boltot. Nincs annyi pénzem, hogy a személyzet gázsiját kifizethessem. Ez pedig nemcsak az én szegyenem lesz, hanem a tied is.

— Hát mit tegyünk? — kérdezte Hedda kisasszony megdöbbenve.

— Egyetlen mód van, gyermekem, hogy a színházat megmenthessük: az, hogy egy pénzestársat kerítünk valahonnan. Ha akad egy ember, aki nyolcvanezer márkát befektet a vállalatba, hát egyszerre künn vagyunk a vízből.

— És van valakid, aki pénzt adna?

— Van.

— Ki az?

Aestle ur Hedda kisasszony felé békolt a fejével és szárazon így szólott:

— Te!

— En? — kiáltott fel a színész nő ijedten.

Azt hiszem, hogy megbolondultál, vén csepürágó. Hát komolyan azt hiszed, hogy még tovább is komédiáznom nektek, ha nyolcvanezer márkáyi készpénzem lenne?

Az igazgató ásitott és vállat vont.

— Hedda, mondj le arról, hogy velem ostobaságot elhites. Hat éve vagy a színháznál és minden évben megkerestél legalább harmincezer márkát. Ezenfelül is csurrant-cseppent valami — ne dühösködj, csak az ajándékokról beszélj, — szóval bátran tehetem az évi jövedelmedet hatvan ezer márkára. Van bá-

(A tisztikar.)

Az éljenzéssel fogadott beszéd után folyt le a választás, amely után a tisztikar így alakult:

Elnök: Lőcs Rezső. Társelnökök: Mülek Lajos dr., Schill József és Varjassy Árpád kir. tanácsos. Titkár: Záray Jenő. Pénztáros: Wieser Aladár. Ellenőrök: Kneffel Béla és Bánfi Sándor. Főjegyző: Fekete József. Jegyző: Keresztes Arzén. Felügyelő bizottság: elnök: Ottenberg Tivadar, Lohs Béla és Fodor Gyula tagok. Választmány: Stauber József, Zima Tibor, Szudy Elemér, Krenner Miklós dr., Leitényi Sándor, Kovács Vince, Varjassy Lajos, Somogyi Gyula dr., Wadowszky Gusztáv, Auszterweil László dr., Kehrer Károly, Adler Andor, Hunyár Algernon, Institoris Kálmán, Dániel Kálmán, Sarlot Domokos, Virágh Lajos, Czeiler István, Neuman Adolf, Barkó Ferenc, Máday Máttyás, Nachtnébel Odön és Salacz Gyula.

A munkásügyi szakosztály ügyvivő elnökévé megválasztották Czobor Ottót.

A női bizottságot a választmány fogja megalakítani egyik legközelebbi ülésén.

A választások után Lőcs Rezső elnök az ülést berekesztette.

Vádak egy közjegyző ellen.

Nyolc följelentés. — A vádlott nyilatkozata.

Távirati tudósítás.

Arad, december 23.

Kern Lajos dr. szegedi királyi közjegyzőt, aki ugy előkelő állásánál, mint társadalmi összekötőtetéseivel fogva széles körben vezető szerepet visz, a vasuti állomáson két titkos rendőr tegnap felszólította, hogy menjen velök a rendőrségre, Somogyi Szilveszter dr. főkapitány elé. A főkapitány rövid formalitások végeztével előzetes rendőri letartóztatásba helyezte a közjegyzőt. Kevés idő elteltével Kern Lajost a törvényszékre, a vizsgálóbíró elé vezették. A közbeszéd fórumok határozata után összeült a vádtanács s három és fél óráig tartó tanácskozása eredményeképp kihirdette, hogy Kern Lajost szabadlábra helyezi. Ami nyomban meg is történt.

használt. A nézőtér kongott az ürességtől és egy délelőtt, egy szomorú, vizes téli délelőtt, a végrehajtó csakugyan jegyzékbe vette az érdeket, a kösziklát és mennyboltozatot...

Másnap Hedda éppen vizes borogatásokat rakott a homlokára, amikor a szobaleány behozta az Aestle ur névjegyét. A direktor nem várta meg, hogy bebozsássák, hanem szóval belépett a szobaleány nyomában.

— Művész, — szólott, anélkül, hogy fölösleges bevezetésekbe bocsátkozott volna — most már csakugyan ránk terítik a vizes lepedőt, ha a germánok Istene a józan eszedet vissza nem adja. Én szívesen elhiszem, hogy te hitvány korunk legnagyobb színésznője vagy, azt is elhiszem, hogy Duse és Sarah Bernhardt pesztónkához képest, de a közönség, fájdalom, nem hiszi el. Ugy áll a dolog, művész, hogy a nyomorultak vénnek tartanak. Én minden fellépéskor hizom vagy két-három kilót, de mit ér neked, ha én olyan kövérre is hizom, mint az öreg Gambrius, amikor egy este kileneven márkáért bevételünk. Itt most már csak egyetlen radikális eszköz segít, de jótallok neked, hogy ez kiánt bennünket a csávából.

— Mondd meg, haramia, hogy mi az? — szólott a szegény Hedda sötéten.

— Szívesen megmondom, de előbb vitesd el a közeledből a vizes palackot.

— Miért?

— Mert Isten tudja, nem szeretem, ha vizes palackokat dobnak a fejemhez.

Hedda kivitte a tálcát, s Aestle ur — tisztes távolba húzódva — így folytatta:

(A baj okai.)

A szenzáció sajnálatos hőse, Kern Lajos dr., tizennyolc esztendő óta közjegyző. Előzőleg ügyvéd volt a bács megyei Kulán, majd Topolyára neveztek ki közjegyzőnek, ahonnan Abafi Aurél halála után jutott Szegedre. Ott minden törekvését arra fordította, hogy a helyi társadalomban lehetőleg érvényesítse egyéniségét. Ez sikerült is neki, amit előkelő állásán kívül szimpatikus, uri modora s a társadalmi körökhez való simulása nagyon megkönnyített. Az anyagi gondok azonban bajba keverték.

Igaz, hogy a szegedi közjegyzőségek jövedelme nem éppen megvetendő, de Kernnek az volt a veszedelme, hogy mikor Szegedre ment, adósságok nyomták igen nagy súlyjal a vállait. A torontálmegyei Szajánon földet vett s ez lett a veszedelme. Elnyelte minden keresetét, sőt terheket zudított rá. A 7—800 holdnyi föld rossz volt, el sem adhatta, fizetni azonban kellett a részleteket. Amit meg is tett, még pedig végtelen nagy megerőltetéssel. Gondja, terhe, baja folyton szaporodott.

A szorongatás, az örökös fizetni való nehézetbe vitte Kern Lajost. A nagy család, a háztartás is sokat felemésztett. És egyszer csak megjelent a sutlógó hír, hogy a közjegyzői irodában bajok vannak. Kern Lajos többszöri felszólítás dacára késedelmesen adja át hivatalos helyre az árvapénzeket és egyéb letéteket, melyeket a törvény intézkedése szerint csak 24 óráig szabadna a kezei közt tartani. A dolog addig fajult, hogy az árvaszék, sőt a közjegyzői kamara fegyelmi bírósága, majd a királyi ügyészség is kénytelen volt ellene lépéseket tenni, a mind jobban szaporodó hivatalos és magánfeleltől eredő följelentések nyomán. A vádak közt súlyosak, sőt rendkívül súlyosak voltak.

(A letartóztatás.)

Kern Lajos, a ki már kollektív árverésekkel is küzdött, a melyeket szatymazi szőlőjére és ingóságaira rendelték el, tegnap délután 1 óra 16 perckor Szatymazra akart utazni, mert ott újból árverési végrehajtást vezettek ellene. Alig váltotta meg jegyét a vasuti pénztárnál, odalépett hozzá két titkos rendőr, a kik

— Egyetlen mód van: ha Elzával eljatszatjuk a grófkisasszonyt az „Omladék titka”ban. Biztosítlak, hogy minden este zaufolásig megtelik a nézőtér, mert a közönség százszor jobban szereti ezt a zöld békát, mint téged. Szóval rajtad áll a választás: vagy a büszkeségednel maradsz, vagy a pénzed után futsz. S mivel a dicsőség amugy is mulandó, a hitvány mammon pedig megmarad, azt hiszem nincs értelme, ha egy pillanatra is habozol...

Az „Omladék titka” volt az a darab, amelyben a fiatal Hedda Müllstadt valamikor a legnagyobb diadalát aratta. Erthető tehát, hogy a szerencsétlen művész nő magánkívül ugrott föl a helyéből s képtelen haragjában torkon ragadta a kapálózó direktort.

— Gazember, — kiáltotta rekedten — megöllek, megöllek...

Aestle ur kiszabadította magát a színésznő karmai közül, s esőndesen így felelt:

— Megölhetsz, de ezzel aligha kapod vissza a száztizezer márkádat. Legyen eszed művész, ezzel többre mérsz, mint az oktalan indulatoddal...

Hedda sirögöresöket kapott, de harmadnap a szeme alatt fekete karikával — beleegyezett abba, hogy Elza eljatsza a grófkisasszony szerepét. A színház egymásután százszor telt meg és a végrehajtó feloldotta a zár alól a kösziklát és a mennyboltozatot.

Ez volt az első eset a világtörténelemben, hogy egy színésznő a vetélytársnője javára önként lemondott a legkedvesebb szerepéről.

felkérték, hogy kövesse őket a rendőrségre. Kern ellenállás nélkül engedelmességet. A titkos rendőrökkel bérkocsiba ült s a városházára hajtatott.

Az előzményekből még annyit tudni kell, hogy a közjegyző ellen nyolc, súlyos vádat tartalmazó följelentés fekszik az ügyészség előtt. Szombaton Szőke Lajos és Bódi János, a mai nap pedig Jójárt Máttyás tanyai gazda adott be ellene újabb följelentést. Egy régebbi kriminalisa is folyik, ebben pénteken, e hó 24-én lesz a táblán a kifogásolási tárgyalás. Mindezek indokolták tették, hogy a rendőrség a közjegyzőt szemmel tartsa. Mivel pedig ma el akart utazni, megtörtént a fent leirt jelenet.

A rendőrségen Somogyi Szilveszter dr. főkapitánynak rögtön telefonáltak, aki sietve bejött, kihallgatta Kernt és közölte vele, hogy a bünvádi perrendtartás 141-ik szakaszának 2. és 5. pontja alapján előzetes letartóztatásba helyezi. Kérte, nevezze meg védőjét. Ezt Kern meg is nevezte. A védőügyvéd arra kérte a főkapitányt, hogy az iratokat lehető sürgősen tegye át az ügyészségre. Ez meg is történt. Délután fél 4-kor pedig Kern Lajost átkísérte Magay Lajos vizsgálóbíró elé.

(Szabadlábbon.)

A vizsgálóbíró Kernt rögtön kihallgatta. Magay hosszas tárgyalás után a rendőrségnek az előzetes letartóztatásra vonatkozó határozatát visszautasította és Kern Lajos szabadlábra helyezését rendelte el.

Szapár József dr. vezető ügyész a sulycs tartalmu följelentésekre s egyéb okokra való tekintettel megfeleltette a vizsgálóbíró végzését a vádtanácsnak, melytől a fogvatartás elrendelését kérte.

Az esti órákban már összeült a vádtanács is. A vádtanács három és fél órai tanácskozás után jóváhagyta a vizsgálóbíró végzését, melynek eredményéhez képest Kern Lajost azonnal szabadlábra helyezték. Természetesen az eljárás tovább folyik ellene.

Az igazságügyi miniszter ma elrendelte Kern Lajos közjegyzői irodájának a megvizsgálását. A vizsgálattal Hubacsek Pál táblabíró van megbízva.

Városszerte részvételt és sajnálkozással beszélnek Kern Lajos tragikumáról, amely ma már rendőrség, vizsgálóbíró, királyi ügyész és vádtanács elé állított olyan férfiut, akiről a közelmúltban senki sem merete volna feltételezni, hogy az igazságszolgáltatás komoly faktoraihoz ebben a formában lesz valamikor köze.

(Kern nyilatkozata.)

Kern így nyilatkozott ügyéről:

— Rendszeres hajszá folyik ellenem, melyről bővebben nem nyilatkozhatom. Már anyáron szokésem híret terjesztették, mert a szegedi árvaszék egy megkeresésére nem válaszoltam a kellő határidőig. Akkor Reichenhallban voltam és hazaérkezésemkor jelentkeztem. Az árvaszék mégis fegyelmi följelentést tett ellenem a szegedi közjegyzői kamaránál. A többi fegyelmi utra tartozik, de semmiképen sem bünvádi eljárásra. Ki fog derülni, hogy ártatlanul üldöztek.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetésügyi osztály — 151

Lukács László deszignált miniszterelnök.

A Wekerle-kormány felmentése. — A Lukács—Justh terv előtérben.

Távirati tudósítás.

Arad, december 23.

A mai audienciák meghozták végre azt az eredményt, mely kilenc hónap óta makacsul váratott magára: a király teljesítette a Wekerle-kormány kívánságát és új miniszterelnököt deszignált. A kormányalakítással megbízott államférfi Lukács László, volt pénzügyminiszter, aki ma másfél óra kihallgatás után azzal a megbizással utazott Bécsből Budapestre, hogy mint deszignált miniszterelnök parlamenti többséget kísértésen szerezni alakítandó kabinetjének.

Csak igen kevesen voltak azok, akik mára várták a király döntését. Lukács László és Khuen-Héderváry Károly gróf, kiket a király szombaton bizott meg a kibontakozási tárgyalások megkezdésével, már tegnap Bécsbe utaztak, hogy tanácskozásaik eredményéről a királynak beszámoljanak. Lukács tudvalevőleg főképp a Justh-párttal tárgyal és mikor e tárgyalások tegnapelőtt félbeszakadtak, általában azt hitték, hogy Khuen-Héderváry megbízása a valószínűbb. Ezért volt váratlan Lukács mai deszignálása, s Bécsben és Budapesten még a déli órákban is az a hír volt elterjedve, — a lapok külön kiadásokban is ezt jelentették — hogy a király Khuen-Héderváryt nevezte ki miniszterelnökké. Csak délután tudatta Lukács a sajtóval deszignálásának hírét, este pedig Budapestre érkezett, ahol holnap már megkezdí a tárgyalásokat.

A Wekerle-kormány végleges felmentése már a legközelebbi napokban megtörténik. Hogy az új kormány milyen irányu lesz, ma még nem tudni. Annyi bizonyos, hogy Lukács elsősorban, bár nem kizárólag, a Justh-párttal tárgyal és ez a párt már is nagy reménységgel néz a tárgyalások elé. Ha a bankkérdésben sikerül itt a megegyezés, a függetlenségi párt néhány pártokivüli 67-es miniszter mellett átveszi a kormányzást. A többi pártok nem jósólnak eredményt a tervnek és inkább hisznek abban, amire Lukácsnak szintén van felhatalmazása, hogy feloszlatja a Házat és úgy igyekszik magának pártot és többséget szerezni.

A mai nap nagyjelentőségű eredményeiről itt következ k tudósításunk:

A két kihallgatás.

Lukács László, aki már este hét órakor érkezett Bécsbe, ma délelőtt tíz órakor jelent meg a Hofburgban külön kihallgatáson a király előtt. Az audiencia közel két óra hosszat tartott. Déli tizenkét órakor tért vissza Lukács László a Sacher-szállóba, ahol a nagyszámban összegyűlt magyar és osztrák újságírók előtt csak ezt a kijelentést tette:

— Csak annyit mondhatok, hogy nem mondhatok semmit. Délután szívesen rendelkezésére állok az uraknak.

Később fogadta a félhivatalos Bud. Tud. képviselőjét, akinek ezeket mondta:

— Sajnálom, hogy még nem mondhatok önnek semmit. A legközelebbi időben azonban abba a helyzetbe jutok, hogy nyilatkozhatom. Délután három órakor fogom közölni a nyilvánossággal, hogy mi történt, mert elébe vágnék az eseményeknek, ha má: most bármit is mondanék.

Lukács László ezután a külügyi hivatalba ment, ahol Aerenthal külügyminiszterrel tanácskozott.

Khuen-Héderváry gróf negyed 12 órakor gyalog távozott a Sacher-szállóból és a Hofburgba ment. Audienciája fél 12 órára volt kitűzve, de Lukács kihallgatásának elbuzódása következtében csak tizenkét órakor került sor Khuen-Héderváry grófra.

Khuen-Héderváry kihallgatása mindössze egy negyed óráig tartott. Az audiencia után a gróf a Sacher-szállóba ment.

Khuen-Héderváry nyilatkozatai.

Audienciája után Khuen-Héderváry Károly gróf a következőképen nyilatkozott a hírlapírók előtt:

— A mai kihallgatáson beszámoltam Öfelségének azokról az impressziókról, melyeket budapesti tanácskozásaim során szereztem. Kifejtettem, hogy melyik megoldást tartom lehetségesnek, illetőleg, hogy nézetem szerint melyiknek van legtöbb kilátása. Elmondtam azt is, hogy nagyjában kedvező impresszióról számolhatok be, még pedig azért, mert sehol izgalmas hangulatot nem találtam, ami pedig a megoldást nagyon elősegíti. A részletek elmondását a közvélemény nem kívánja és nem is kívánhatja tőlem. Ami a dolog lényegét illeti: Lukács meg van bízva a további tárgyalásokkal. Az én misszióm, mely teljesen informatív jellegű volt, véget ért, nekem már nincs semmi dolgom, visszautazom Hédervárra. Lukács azonban, aki eddig is informálódott, folytatja tovább a tárgyalásokat.

Arra a kérdésre, hogy Lukács mint homo regius fog-e tárgyalni, a gróf így felelt:

— A név teljesen mellékes. A homo regius elnevezés nem Bécsből származik, hanem Budapesten a képviselőház folyosóján, vagy valamelyik újságíró agyában született meg. Változatosság okáért most újabb névhez is lehet folyamodni, ha ilyet valaki talál. A lényeges az, hogy Lukács a felség formális megbízása alapján folytatni fogja a tárgyalásokat.

Lukács László — deszignált miniszterelnök.

Már Khuen-Hédervárynak e bőszeve, de nem egészen határozott nyilatkozata előtt is elterjedt a híre annak, hogy a mai kihallgatásokon döntés történt. Lukács tartózkodó kijelentése után, melyben a bővebb nyilatkozást délutánra ígérte, mindenki azt hitte, hogy a király Khuen-Héderváry gróftól bizza meg valamilyen misszióval. Khuen-Héderváry audienciája után mindjárt híre is ment, hogy a király őt deszignálta miniszterelnöknek. A gróf nyilatkozata ezt megerősítette és csakhamar teljes bizonyosság következett.

Délután fél kettőkor Daruváry, a kabinetiroda főnöke megjelent Lukács Lászlónál és közölte vele, hogy a király őt miniszterelnökké deszignálta. Lukács erre a félhivatalos Bud. Tud. képviselőjének átnyújtotta a következő írásbeli közleményt:

Ő felsége engem miniszterelnökké deszignálni s megbízni méltóztatott, hogy a pártokkal tárgyaljak és a kabinetalakításra lépéseket tegyek.

Lukács ma délután még látogatást tett Aerenthal gróf közös külügyminiszternél, majd a szállodai lakásán tanácskozott Khuen Héderváryval és Serényi Béla gróf volt kereskedelmi miniszteri államtitkárral, (akit az új kormány kereskedelmi miniszterének emlegetnek) és délután 4 óra 40 perckor visszautazott Budapestre, ahol holnap megkezdí a tárgyalásokat.

Khuen-Héderváry gróf megváltoztatva eredeti szándékát nem birtokára, hanem Lukácssal együtt Budapestre utazott, este azután mégis elutazott birtokára.

A válság megoldása.

Lukács Lászlónak miniszterelnökké való deszignálása természetesen nagy érdeklődést keltett politikai körökben. A délutáni órákban még nem lehetett tudni semmi pozitívot a megbízás tartalmáról. A P. Ll. estilapjának jelentése szerint Lukács felhatalmazást kapott a királytól nemcsak arra, hogy az összes politikai pártokkal tárgyaljon és megkísérleje egy többség létesítését, de arra is, hogyha a pártokkal való tárgyalások eredménytelenül végződnek, feloszlassa a képviselőházat.

A bécsi „Neue Freie Presse“ mai estilapjában ezeket írja:

Lukács környezetében nem tartják lehetetlennek, hogy sikerülni fog olyan formulát találni, melynek segítségével függetlenségi párti kabinet alakulhat 67-es politikusok vezetése alatt. A tervnek legnagyobb nehézsége abban áll, hogy mi módon lehessen formulálni Justhéknak az önálló bankra vonatkozó követelését, mert az az egy bizonyos, hogy ki van zárva az önálló bank felállításának megigérese. A végleges megállapodások során e tekintetben át kell hidalni az ellenéteket és ennek módja még nincs kieszelve. Ez idő szerint még csak az bizonyos, hogy Lukács tovább tárgyal a Justh-párttal, még pedig karácsony után. Jelentősek e tárgyalásokban a személyes kérdések is. Kétségtelen, hogy Lukács nem tartja áthidalhatatlannak a megegyezést és bizik abban, hogy missziója sikerülni fog. A függetlenségi- és 48-as pártban sem tartják kizártnak a megegyezés lehetőségét. Ennek a pártnak vezető férfiai arra alapítják feltevésüket, hogy Lukács az az államférfi, aki értékes garanciákat tud adni az önálló bank létesítésére nézve. Justh Gyula állítólag csak abban az esetben hajlandó a kombinációt támogatni, ha személy szerint is meggyőződik, hogy ezzel szolgálatot tesz az önálló bank ügyének. A Justh-párt zselében erősen biznak Lukács akciójának sikerében, de természetesen mindez attól függ, vajjon mennyiben tudja az önálló bankot megigérni.

A többi pártok körében — írja tovább a Presse — úgy vélekednek, hogy a Justh-Lukács kombináció kudarcot fog vallani. Így vélekedik Wekerle miniszterelnök is, aki egy magyar politikussal beszélgetve, kifejezést is adott ebbeli véleményének. Mikor hírül bozták neki, hogy állítólag kész a megegyezés Lukács és Justh között, Wekerle ezt mondta:

— Én nem hiszem. Nem tudám, mi módon és kivel valósíthatná meg terveit Lukács.

Lukács László Budapesten.

— A szocialisták tüntetése. —

Lukács László ma este Budapestre érkezett. A szocialisták, akik ma több népgyűlést tartottak, kiadták a jelszót, hogy miután a koalíciós kormány elmegy és Lukács az általános választói jogot hozza, tüntető üdvözléssel kell őt fogadni. A rendőrség tudomást szerezvén erről, nagy előkészületeket

tett. A szociálistáknak mégis nagy tömegben sikerült a Perronra jutni, ahol Lukácsot ovációval fogadták. A szociálisták zajosan éljeneztek őt és a osztályparlamentet abcugolták. Lukács, akit felesége és Rosenberg Gyula dr. volt országgyűlési képviselő vártak a pályaudvaron, lakására hatatott és valószínűleg már holnap érintkezésbe lép nemcsak a Justh-párt vezetőférfiaival, hanem más politikusokkal is.

A pártok álláspontja.

A politikai pártok körében ma mindenütt élénk élet volt és a vita természetesen Lukács deszignálása körül folyt. Az alkotmánypártban üdvösnek tartották, hogy a kormány végre megszabadul ferde helyzetéből. A kabinet felmentését egy-két nap alatt várják. Lukács vállalkozásának nem jósolnak nagy eredményt, ha csak a deszignált miniszterelnök kielégítő gazdasági és nemzeti engedményeket nem hoz.

A függetlenségi- és 48-as Kossuth-pártban szintén sokan voltak, akik alig biznak Lukács sikerében és néhányan tréfálkozva meg is jegyezték:

— A deszignált miniszterelnök nemsokára rezignált miniszterelnök lesz.

Kossuth Ferenc, aki csak a képviselő telefon-hívására jelent meg a körben, annak a nézetének adott kifejezést, hogy Lukács akciójának csak abban az esetben jósolható siker, ha komoly engedményeket hozott, melyek a nemzetet teljesen kielégítik. Csakis ebben az esetben számíthat Lukács a Kossuth-párt támogatására. Végül Kossuth örömeinek adott kifejezést, hogy megszabadul a kormányzástól.

A legzajosabb élet és a legemelkedettebb hangulat a függetlenségi és 48-as pártban volt. A nagy számban megjelent képviselők majdnem kivétel nélkül igen kedvezően ítélik meg a helyzetet. Legtöbben rámutattak arra, hogy kizárólag a bankkérdésben van némi eltérés Lukács és Justh között, de a többi kérdésekben, különösen a választói jog és a liberáliszmus kérdéseiben teljes az egyértelműség. Kijelentették, hogyha Lukácsnak sikerült a párt kívánságait illetőleg engedményeket hozni, úgy semmi akadályja sincs annak, hogy őt a legmesszebbmenő támogatásban részesítsék. Rámutattak arra, hogy Lukács kizárólag a függetlenségi pártra szándékozik támaszkodni, mert a miniszterek, akik a kabinetben a király bizalmi emberei lennének, párton kívüliek lesznek.

Justh Gyulát, aki ma reggel Tornyára utazott, a párt tagjai sürgönyileg felhívták. Justh holnap reggel érkezik Budapestre és már holnap megkezdheti tárgyalásait, melyeknek eredményét mindenütt óriási érdeklődéssel kísérik.

Holló Lajos is megjelent a pártkörben, de nem tett semmiféle nyilatkozatot. A többi képviselők folytonosan ezt hangoztatták:

— Lukács viselkedése olyan kifogástalan volt s a liberalizmusa olyan kétségen felül áll, hogy nekünk kötelességünk őt támogatni. Ha a korona részéről olyan kijelentést kapunk, hogy nem gördítenek nehézségeket az önálló bank felállításához, amennyiben azt az új képviselőház is követeli, — akkor Lukácsot támogatjuk törekvésében.

A Justh-párt Lukácsról.

A Justh-párt estilapjának, a Magyarországnak ma esti száma Lukács deszignálásáról ezeket írja:

„Mikor a király Khuen-Héderváry mellőzésével Lukácsot bizta meg a kormányalakítással, az alkotmányos megoldás mellett döntött.

Lukács a negyvennyolcas párttal akarta és akarja a válságot megoldani. Ennek programja ismeretes: az egyenlő, általános választói jog a pluralitás mellőzésével, a gazdasági függetlenség és ebben az önálló bank felállítása. A függetlenségi párt vezeterei teljes részletességgel ismertették Lukácssal a párt álláspontját, amelyből engedni nem hajlandók. Lukács ez álláspont teljes ismerésével ment Bécsbe, ha tehát most elfogadta a miniszterelnökké való deszignálást, az más reális alapon nem történhetett, minthogy a király elfogadta a függetlenségi párt álláspontját és a megalakítandó kabinet kormányzati bázisát. Ha ez így van, akkor ez fényes diadala a függetlenségi pártnak. A függetlenségi párt Lukácstól teljes értékű garanciát kívánt arra, hogy az önálló bank megvalósítása elé, mikor annak törvényes ideje elérkezik, a király akadályokat gördíteni nem fog. Ha azonban Lukács ilyen garanciákat adni nem tud és az egész csak kísérlet akarna lenni, hogy a hatalmat a pillanat nehézségein a függetlenségi párt felhasználásával segítsék át, akkor csalódás éri őket, mert erre a szerepre a függetlenségi párt nem vállalkozik, hanem rendületlenül folytatja ellenzéki harcát.”

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Délután: Hófehérke, tündérrege.
Szombat: Délután: Csöppség Vigjáték. Este: Elvált asszony, operett. (C bérlés.)
Vasárnap: Délután mérsékelt helyárakkal: Cigánybáró, operett. Este: Tilos a csók, operett. Bemutató előadás.

* Troubadour. A szegedi színház baritonistája, Mezey Andor lépett fel ma a Troubadour Luna gróf szerepében. A vendégművész kellemes, meleg tonusu baritonja nagyon tetszett a közönségnek, annyira, hogy nyílt színen is zajosan megtapsolták és a felvonások végén többször szólították a lámpák elé. Úgyes színész is lehet, ebbeli kvalitásának megbírálásához mai szerepe természetesen nem mindenben alkalmas. Új volt Azucena szerepében H. Fekete Aranka. Kifogástalanul látta el szerepét és értékes sikert aratott szép énekével. Wlassák Leonorája és Ferrari Mauriceja a régi jók voltak. Egyre többször látjuk és halljuk szerepelni Zöldit, amiben kevés gyönyörűsége telik a közönségnek. A férfi kar kitűnő, a női kar botrányos rossz volt. H. G.

* A Jó Pajtás Almanachja. Az ifjúsági irodalomnak, mely ilyenkor karácsonykor szokott legjobban föllendülni, az idén érdekes újdonsága van: a Jó Pajtás Almanachja, mel et Sebők Zsigmond és Benedek Elek, a lap szerkesztői szerkesztettek, s melyet a Jó Pajtás előfizetői egy csinos kis tárcanaptárral együtt ingyen kapnak karácsonyi ajándékkul. Az Almanach egy tíz íves kötet könyv, művészi színes címlappal, tömördek szép illusztrációval s az olvasnivalók egész tömegével. Sebők Zsigmond kedves macsó-történetet írt bele, Benedek Elek mulatságos mesét, Tomcsányiné Czukasz Róza nemes hangulatu szindarabot. Ezekon kívül az élvezetes elbeszélések és mesék egész sora van az Almanachban Rákosi Viktortól, Molnár Ferentől, Mauks Cornéliától, Moka bácsitól, több népszerű természet-tudományi cikk, utirajz, köszöntő versek, emlékkönyvbe való sorok stb. Az Almanachot kiállításának szépsége és tartalmának gazdagsága a legkiválóbb ifjúsági könyvek sorába emeli. A tárcanaptár zsebbe való, ügyes formátumban nemcsak naptári részt ad, hanem rovatokat a kis diákok följegyzései számára, a hova beírhatja tanárainak, tanuló társainak stb. névsorát. Az Almanachot és a tárcanaptárt, mely a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, a Jó Pajtásnak nemcsak eddigi, de újkörbe belépő új előfizetői is ingyen kapják. Mint nagyon alkalmas karácsonyi ajándékot, a kettőt együtt 3 koronáért bárki megveheti bármely könyvkereskedésben.

* Gyermekelőadás. Holnap, délután fél 4 órakor a legbájosabb tündérrege, a Hófehérke és a hét törpe kerül színre. Az előadás, amely 5 órakor végződik, telve van szebbnél-szebb dalokkal és táncokkal s a végén gyönyörű karácsony-ünnepély lesz.

* Az óra. Mikszáth Kálmán egy éles megfigyelésű története olvasható e címen a Jó Pajtás. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja karácsonyi számában arról, hogy miképp lehet óra nélkül meghatározni az időt. Ez a szerkesztőségnek pályázatra ad alkalmat: hogy ki tudja leg-rövidebben, távirat alakjában a történet tanulságát megírni. Az érdekes pályázatra becses díjak vannak kítűzve. A Jó Pajtás karácsonyi számából, mely a szokottnál jóval bővebb tartalommal jelent meg, meglehet tudni még, hogyan esett el Dörmögő Dörmötör az automobil-verseny ötezer koronás díjától. Az újévi számban más, új utazásra készül Dörmögő. A karácsonyi számban olvasható még: Léway József szép karácsonyi verse, Rákosi Viktor A tombola című vig elbeszélése, Molnár Ferenc meséje a nyulról és a pénzről, Benedek Elek karácsonyi éneke, Schöpflin Aladár tanulságos elbeszélése, Endrődi Sándor pompás verses meséje, Nagyapó újévi köszöntője, Tacayné Halmy Margit, a kitűnő színművésznő meséje két kis fenyőfáról, tréfás képes cikk Irma varróska tulyájáról, s a gesztenyesütőről, Barna Izidor verse, Sebők Gyula sport-cikke a bajnokságról, Benedek Elek regényének vége, a szerkesztő üzenetei, a rejtvények stb. A gazdag, eleven tartalmat Tull Ödön, Hegedűs László s más jeles művészek gyönyörű illusztrációi tarkítják. A karácsonyi számmal együtt kapják meg az előfizetők a Jó Pajtás Almanachját, gazdag tartalommal, sok szép olvasnivalóval, képpel s a csinos kis tárcanaptárral. Ezeket megkapják az újkörbe belépő új előfizetők is. A Jó Pajtás a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg: előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Előfizetéseket elfogad a mutatványszámot ingyen küld a Jó Pajtás kiadóhivatala (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

* Sándor Erzszi hangversenye. A budapesti közönség ünnepelt kedvencéről, az Operaház csodás fejlettségű énekművésznőjéről: Sándor Erzsiről a külföldi és hazai lapok egyaránt a legnagyobb elismerés hangján emlékeznek meg. A párisi sajtó azt írja Sándor Erzsiről, hogy a világ egyik legtalentumosabb énekművésznője. Ez a kiváló, nagytehetségű művésznő Aradon január 2-án tartja hangversenyét a Fehér Kerest-szálló nagytermében. Jegyek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében kaphatók. Telefonszám 252.

* A karácsonyi hírtapok. A fővárosi újságok karácsonyi számaira ifj. Klein Mór cégnél tá-mérdek előjegyzés történt. Miután az illető újságokat kellő időben meg kell rendelni, a nevezett cég értesíti az illetőket, hogy előjegyzéseket legkésőbb még holnap (pénteken) lehet eszközölni.

* Ünnepi előadások. A két karácsonyi napon négy előadás lesz. Szombaton délután mérsékelt helyárak mellett a Csöppség című pompás vigjáték kerül színre Dióssy Nusival a címszerepben. Este bérlétszűnetben az Elvált asszony van műsoron. Vasárnap délután a Czigánybárót játsszák, este pedig bérlétszűnetben a Tilos a csók című operett premiérje lesz.

* Gyermekelőadás az Urániában. Pénteken délután 3 órától este 7 óráig gyermekelőadást rendez az Uránia színház. Színre kerül a világhírű bibliai dráma: Jézus élete és halála Haydn Jézus szenvedései oratoriumával. Ebből az alkalomból mérsékelt helyárak mellett tartják meg az előadásokat. Még pedig első hely 60 fillér, második hely 40 fillér és a harmadik hely 20 fillérbe kerül. Ugyanezen árak érvényesek felnőtteknek is. A szent estén az Uránia sem tart előadást. Karácsony mindkét napján fényes új műsorokat mutat be az Uránia színház.

Pörök Lipót végrendelete miatt.

Vaughan bárónő kastélya.

Távirati tudósítás.

Arad, december 23.

Alig hunyta le szemét Lipót belga király, már is megindultak a harcok a hagyaték körül. Különösen Lujza hercegnő támaszt nagy igényeket, mert hitelezői folytonosan arra serkentik, hogy sürgesse az örökrész kiosztását. Vaughan bárónő, Lipót legutóbbi felesége nem engedi meg, hogy a hercegnő olyan ingatlanokat is magának követeljen, amelyek nem is a királyéi voltak.

Távirataink ezek:

(Harc egy kastély körül.)

Lipót király örökösének képviselőjében Janson brüsszeli ügyvéd már három nappal ezelőtt Franciaországba érkezett, ahol arra kérte az illetékes bíróságot, hogy a Páris közelében levő balincourti kastélyt, amelyben Vaughan bárónő lakott, vegye zár alá és pecsételtesse le. A polgári bíróság helyt adott Janson kérelmének, a kastélyban lévő termek ajtóira pecsétet tétetett és csak néhány szobát bocsátott Vaughan bárónő rendelkezésére.

A bárónő párisi ügyvédje, Feldmann dr. tegnap megjelent a pontoisei törvényszék előtt és a kastélyra tett pecsétet levételét kérte. Feldmann elbámulta, hogy csak Lujza hercegnő követeli a kastélyt, a többi testvérek nem akarnak csatlakozni a perhez. Lujza hercegnő pedig gyenge asszony és a meggondolatlan cselekedetért is csak környezetét lehet felelőssé tenni. Az ügyvéd felolvasott egy 1908. januárban kelt közjegyzői okiratot, mely szerint Vaughan bárónő a balincourti kastélyt egy francia embertől vette meg 750 ezer frankért és így a kastély nem tartozik Lipót hagyatékához.

Ugyfele, Vaughan bárónő francia alattvaló s ennél fogva megilletik az összes francia polgári jogok. Lipót királynak, azért, mert egyszer-másszor a kastélyban tartózkodott, ahhoz semmi joga nem volt. Vaughan bárónő, akinek az volt egyetlen bűne, hogy egy fenséges aggasztásnak megaranyozta az utolsó perceit, most csak csendre és nyugalomra áhítozik.

Felolvasták erre Lipót király végrendeletét és abból Lujza hercegnő párisi ügyvédje azt a következtetést vont le, hogy az elhunyt király 3 leányát kitagadta, mert csak 15 millió frankot hagyott nekik. Feldmann dr. ezt tagadásba vonta, mert szerinte Lipótnak nem volt olyan nagy vagyona, mint hiszik. A király nagy jövedelméből igen sokat költött kulturális és jótékony célokra.

Lujza hercegnő ügyvédje azonban azt erősítette, hogy Lipót király részben eltitkolta, részben kisebbnek mondta hagyatékát. Az ügyvéd kikelt Vaughan bárónő ellen, akiről azt állította, hogy mindenütt megjelent, ahol Lipót király tartózkodott, csak hogy magára vonja ennek figyelmét. Előadását azzal fejezte be, hogy nincs kifogása a pecsétet levétele ellen, de azt a feltételt kéri ki, hogy a bíróság a kastélyban leltárt vegyen fel.

A bíróság még nem hozott döntést.

(Pörök a hagyaték körül.)

Brüsszélből jelenti egy másik táviratunk: Lipót király leányai nem fognak pörösködni, mert Albert király mindent elkövet, hogy az

örökösödési vizályt békésen intézze el és mind a három hercegnő követelése kielégítést nyerjen.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Hamburgi Magyar Egyesület javára az ez évi december hó 18-ig a következő adományok folytak be: Jakabsics Imre gyűjtése, Szabadka: 15 K, az első debreceni takarékpénztár 10 K, az egyesült Budapest fővárosi takarékpénztárak budai osztályának tisztviselői 10 K, Csáki Adolf Budapest 10 K, „Danubius” hajó- és gépgyár-rt. Budapest 10 K, Nagy Dezső dr. Budapest 5 K, Hellen Armin Budapest 5 K, Kugler Juliska gyűjtése Orsova: Supper Anna 1 K, Klecker N. 1 K, Kugler Zsiga 30 f, Neimer 30 f, Neury Hassein 1 K, Fuhr Józsa 1 K, Kugler Gizella 1-60 K, Andriovits Jován 80 f, Etenoff Halin 10 f, Ringler Lilike és Tibike 50 f, Csorvenka Nesztor 20 f, Wusich Irén 20 f, W. Ö. 70 f, Mirchowzniki 2 K, Bródy 1 K, több ismeretlen 13-30 K, összesen 25 K; városi pénztár Hajduböszörmény 2 K, városi pénztár Cegléd 10 K, Biharmegyei Takarékpénztár Nagyvárád 10 K, városi pénztár Temesvár 25 K, városi pénztár Szombathely 20 K, m. kir. József-műgyetem Budapest 20 K, városi pénztár Szatmár-Németi 10 K, városi tanács gyűjtése Székelyudvarhely 1-60 K, Samarjai Emil dr. Pozsony 6 K, városi pénztár Debrecen 25 K, Szabolcsi hitelbank Nyiregyháza 1 K, Nyiregyházi takarékpénztár 10 K, EMKE Kolozsvár 50 K, városi pénztár Pozsony 30 K, városi pénztár Vác 19-86 K, ft. Vidos Lajos Szombathely 3 K, Schächter József gyűjtése Budapest 19 K, Schächter Miksa gyűjtése Budapest 10 K, városi pénztár Léva 21 K, Nobel dinamitgyár Pozsony 50 K, Magyar Benoidgáz rt. Arad 3 K, „Akác” Gyöngyös 10 K, Nagysárosi Múmalom rt. Nagysáros 10 K, városi pénztár Kassa 30 K, a soproni takaré- és kölcs.-egyletek szövetkezete 24 K, városi tanács gyűjtése Eger 1-50 K, Polányi Géza Nagymihály 2-35 K, városi pénztár Nagykaroly 10 K, Mezőgazdasági Ipar rt. Budapest 5-85 K, Kereskedelmi Bank rt. Kolozsvár 23-40 K, összesen 548-56 K. — A felsorolt adományokért úgy az egyesület, valamint az általa segélyben részesült honfitársaink nevében hálás köszönetünket fejezzük ki, egyben ez uton is kérjük a még vissza nem küldött gyűjtőveinknek mielőbbi visszaszármaztatását. A Hamburgi Magyar Egyesület.

(*) Az „Aradi termény és áruaktár részvénytársaság” alakuló közgyűlése. Nagy érdeklődés mellett tartotta meg az „Aradi termény és áruaktár részvénytársaság” alakuló közgyűlést, az „Aradi ipar- és népbank” tanácsstermében.

Jelen voltak: Tagányi Sándor dr., Barabás Béla dr., Szalay Károly, Háromy László dr., Kristyó János, Walder Gyula, Varjassy Árpád, Insitoris Kálmán, Seidner Bernát, Tenner József, Hehs Vilmos, Priegl István dr., Nemess Géza, Hehs Béla, ifj. Szalay Károly dr., Rajz Jenő, Funkselstein József, Domán Sándor, Székely Árpád, Grabner Károly, Stengl Dezső, Holländer Emil, Székely Inigó dr., Herbstein Mór, Herbstein Izsó, Pollák József, Ludig Manó.

Az alapítók nevében Tagányi Sándor dr. tette meg jelentését. Ismertette az alapítás történetét s kifejtette ezen életképes vállalkozás nagy hasznát és szükségességét úgy a termelő, mint a kereskedő közönség érdekében. Elnökül Szalay Károly választott meg, ki a közgyűlést vezette. Hehs Béla az alapítók megbízásából bejelentette, hogy az 500,000 korona részvénytőke teljes összegében jegyezve lett, annak 30 százaléka, 150,000 korona befizettetett s az „Aradi ipar és népbank”-ban kezeltek. Az alapítók kijelölték a következő igazgatókat a nagyrészvényesek sorából: Hehs Béla, Hehs Vilmos, Kristyó János, Szalay Károly, Tagányi Sándor dr., Varjassy Árpád és Walder Gyula. Felügyelőbizottsági tagokul megválasztottak: Lámzer János, Holländer Emil, Tagányi Gusztáv, Priegl István dr. A közgyűlés kimondta a megalakulást, megállapította az alapszabályokat s megbizta az igazgatóságot a cégbejegyzés eszközésével.

Amiről beszélnek.

Akik hiányzanak a korzósól.

Az aradi korzó etnografiájának, lélektanának, divatjának meg vannak a specialista tudói, akik hosszú idők tapasztalataiból leszűrt súlyos gondolatokban szokták a korzó-tudományt zsurokoi vagy a Fehér Kereszt előtt előadni. Egyik fajta tudós például az, aki hajszálnyi pontossággal jelzi előre, hogy 6 óra 32 perckor melyik aradi szép higy fog megjelenni Arad országos hírű sétáló herén. A legtekintélyesebbek azonban a korzó-statisztikusok, akiket arról lehet megismerni, hogy romantikusok, akik még akkor sem izgulnak, ha karácsony első napjának gyönyörű hölgytengeréből, — mint Vénus a habból — Vaughan bárónő emelkednék ki. Legfeljebb az ő forgalmi kimutatásuk végösszege emelkednék egy pozitív egységgel.

Ár és apály az ő szakmájuk. Megbeszélnek a szaporodást, tárgyalják a fogyatkozást. De csak statisztikailag, más szempont őket nem izgatja. Azaz, hogy nem izgatta.

Néhány nap óta a számtani négy alapművellettel dobálódzó tudósok is meggyorsították járásukat, gesztikulálnak, sőt hangosan beszélnek. Itt-ott elejtett szavakból aztán kitudódott a nagy fellendülés oka.

Valakik több nap óta nem ékesítik a korzót. Még a multker fogadott az időjelző, hogy a Weitzer János-utcából 6 óra 42 perckor lejt a korzóra egy még eléggé életvidám anya, feltűnően szép, üde és fiatal leánya társaságában és hogy pont hét órakor már hármásban csevegnek — és meg is nyerte a fogadást. Sőt hajlandó volt megismételni dupla téttel, mikor egy másik specialista azt merte mondani, hogy a két hölgy nemcsak a korzóról, — de Aradról is eltűnt. Mielőtt a tétet elhelyezte volna, tanácsot kért egy statisztikusától.

— Hihetetlen, de úgy van, — felelte ez flegmát szinlelve. — Anya és leánya ránk, mint statisztikusokra elvesztek.

— Mi történt? — szólott közbe a korzó lélektan-buvára és mintegy önmagának felelve így folytatta:

— A két hölgy sorsa, noha anya és leánya, egyazon csattanóval kapcsolódott ki a mi szép korzónk életéből. A csattanó egy szigorú férfi alakjában jelentkezett, aki — milyen szeszélye a véletlennek — férj és apa egy személyben. Férje az anyának, apja a leányának, aki sehogyssem tudván megbarátkozni a trializmus gondolatával, érdeklődni kezdett aziránt, vajjon ama fiatal embernek, akivel a feleségét és leányát itt sétálni láttuk, nincs-e valamelyes köze — mondjuk — a két hölgy feltűnően elegáns toaletteljéhez. Nos és az ilyen kíváncsiság, sajnos, rendesen kielégítést nyer. Sokkal többet tudott meg, mint amennyit egy halandónak tudnia jó.

Igy például, hogy anya és leánya közt oly pajtási viszony élt, melynek következtében az anya előtt nem volt titok, hogy a fiatalembernek nem ő, hanem a leánya tetszik. Mint jó pajtás ezért ellátta igen üdvös és célra vezető tanácsokkal, oktatta és irányította. Anyára irányította, hogy a szigorú férfi, aki egy személyben férj és apa, látván, hogy a jó pajtások az ő háta mögött teljesen megélnék a saját tudományukból, szabadjukra eresztette.

— Menjetez mindketten a magatok választotta uton. Látom, hogy nincsen rám szükségetek.

Az anya meg leánya örökre elment és most hiányoznak a korzó szépei közül.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Hiszterea, mint felmentő ok.

Távirati tudósítás.

Arad, december 23.

Érdekes bűnügyben ítélkezett ma a temesvári kir. törvényszék. A vádlott egy fiatal cselédleány, aki súlyos természetű hisztériában szenvedett és e bajának hatása alatt megakart mérgezni gazdája nejét. A bíróság a beszámíthatatlan leányt felmentette.

Orosz Mária tizenhétéves szegvári illetőségű cselédleány *Mattagovszky* dr. temessági kerületi orvosnál szolgált. E hó ötödikén a cselédleány tejet adott gazdája csecsemő kis leányának. A leányka alig egy cseppet ivott a tejből, amikor hirtelen rosszul lett. A vizsgálat kiderítette, hogy a cseléd marólugot kevert a tejbe és elakart pusztítani a szerencsétlen kis csecsemőt.

A kir. ügyészség ezért vádat emelt ellene mérgezés kísérlete miatt.

A mai főtárgyaláson *Gerdánovits* Sándor kir. ítélőtáblai bíró elnökölt. A vádhatóságot *Jörg Endre* kir. ügyész képviselte.

Orosz Mária vádlott a tárgyalás során azt vallotta, hogy két hóap óta szolgált *Mattagovszky*knál. Elsején megkapta a kilenc korona bérét, amely összegből hét korona 50 fillért eldobott azon hiszemben, hogy gazdája újból megadja neki a pénzt. December ötödikén, vasárnap reggel a padlásról elvett két kötenyt és azokat is megsemmisítette. Ugyanaz nap este elkészítette a kis csecsemőnek a tejet, melyet azonban az asszonynak szánt. De — ugymond — nem engottem volna, hogy asszonyom igyék a tejből, hanem csak rá akartam ijeszteni, mert többször pirongatott. *Mattagovszky* dr. orvos vallotta, hogy a leány ismételtén beszélt rablókról és tolvajokról, kik a házat ki akarják fosztani. Az említett napon is azzal hozta be a tejet, hogy ezt az a legény küldi, aki kopogtat az ajtón és üzeni, hogy igyanak belőle, mert különben lesz, ami lesz. Azt is hangoztatta, hogy az asszony menjen ki a legényhez, mert különben ez felgyújtja a házat. A községi eljárásnál észrevette az orvos, hogy a leány hisztérikus rohamokban szenved. A bíróság a vád és védelem előterjesztése után felmentette a leányt, mert beigazoltnak látta, hogy súlyos természetű hisztériája folytán beszámíthatatlan és cselekedeteiért nem felelős. Az ítélet jogerős.

§ A letartóztatott aradi háztulajdonos ügyében ma nem történt nevezetes fordulat. *Floreszku* György ügyvédje, *Kertész* Miksa dr. felfolyamodással élt az előzetes letartóztatást elrendelő végzés ellen, de a vád tanács ezideig még nem döntött. Megirtuk tegnap, hogy *Floreszku* György öt aradi háznak és egyéb földbirtoknak is tulajdonosa. *Floreszku* ingatlanaira a következő jelzalog tartozások vannak bekebelezve: Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár 12.000 korona, Victoria Takaré- és Hitelbank 50.000 korona, Fővárosi Kereskedelmi Hitelbank 7444 korona, Ujaradi Takarékpénztár 8600 korona, Aradi Ipar- és Népbank 13.000 korona és 16.000 korona.

§ Gyilkosság négy fillér miatt. A nyáron történt, hogy *Vig* József pécskai lakos feleségével, *Bezán* Margittal aratás után hazament és valami csekélység miatt összecivakodtak. Az asszony négy fillért kért ecetre férjétől, de az durván válaszolt, majd az összeszólalkozás hevében kikapta felesége kezéből az ecetes

üveget és azt az asszony halántékába vágta. A szerencsétlen nő sérülésébe belehalt. Az aradi kir. törvényszék *Fikker* ügyész vádja után egy évi börtönrre ítélte *Vig* Józsefet, aki felebbezett az ítélet ellen.

A szép görög leány.

A herceg válópöre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

A párisi lapok sokat irtak mostanában *Mare de la Salle de Rochemaure* herceg válópöréről, amely érdekes befejezése a szerelmi regénynek, amelynek másik érdekeltje *Karoussos* Marika, egy görög vasuti altiszt leánya.

A herceg válópört indított felesége ellen. Tette ezt részben azért, mert családja sehogy sem tudott belenyugodni a mesalliance-ba, másrészt pedig már csak azért is, mert a szerelmi mámor már elmúlt.

A herceg a szép *Mariskát* ezelőtt három évvel ismerte meg *Phaleron* tengeri fürdőben. *Rochemaure* herceg akkor 22 éves volt. Amint a parázsszemű *cleusisi* görög leányt meglátta, nagy szerelemre lobbant, megkérte kezét és *Mariska* is, a vasuti altiszt és felesége is boldogan ölelték keblükre a herceget. De a hercegi család nem nyugodott bele. Egy megbízottja azonnal *Phaleron*-ba utazott és hosszas rábeszélés után sikerült a herceget — megszoktatni. *Ámde* *Mariska* nem hagyta annyiban a dolgot. A legelső vonattal a herceg után sietett. azt *Bécsben* elérte és — nemsokára együtt utaztak vissza *Görögországba*. A megbízott pedig egyedül kullogott haza *Franciaországba*.

Az esküvőt megtartották nagy ünnepséggel. A herceg *Demeter* temploma árnyában úgy járta a táncot a csinos görög leányokkal és asszonyokkal, hogy öröm volt nézni. A város kiválóságai persze szintén mind ott mulattak a lakzin és a lelkesedés oly nagy volt, hogy a herceg tiszteletére *Eleuzis* egyik nagy terét „*Mare de la Salle de Rochemaure-tér*”-nek nevezték el.

Eddig minden jól ment. *Ámde* a vigságnak hamar vége szakadt, a kiskorú herceget családja kitagadta és nem küldött neki pénzt. Fél évig a herceg türt, sanyargott, nélkülözött, de mikor szüleit még az sem lágyította meg, hogy legközelebb unokájuk fog születni, — beadta a derekát.

A hercegi család feje azonnal *Rómába* sietett és kérte a pápát, hogy a házasságot semmisítse meg. Biztos volt az eredményben, mert a család mindig hű támasza volt a katolicizmusnak és a pápaság is sokat köszönhetett nekik.

Ámde *Marika* se hagyta magát. Ő is *Rómába* ment, járt-kelt és *Rampolla* bíboros személyében sikerült is neki hatalmas pártfogót szereznie.

És a nagy hullámokat felvert ügy nagy meglepetéssel végződött: a római kuria a házasságot nem semmisítette meg, sőt értésére adta az öreg hercegnek, hogy minden további lépését nagyon zokon veszik.

A herceg duzzogva vette ezt tudomásul és rábizta a fiára, hogy a *gronoblei* polgári bíróság előtt próbáljon szerencsét.

A fiatal herceg a válópört meg is indította, de a bíróság előtt oly viharos jelenetek játszódtak le, hogy a tárgyalásokat és az ítélet kihirdetését egyelőre elnapolták.

Aradi Közlöny.

Karácsonykor huszonötödik évfolyamába lép az Aradi Közlöny, a vidék legelterjedtebb politikai napilapja. Ez alkalomból a szerkesztőség a rendes karácsonyi számnál nagyobb jubiláris lapot

készít, amelynek ára azonban most is tiz fillér (5 krajcár)

lesz. A lap nagyobb terjedelmére való tekintettel, a kiadóhivatal úgy intézkedett, hogy a lapot korán reggel pontosan megkaphassák a helybeli előfizetők. A vidéki szétküldésekre is különös gondot fordít a kiadóhivatal. Már előre intézkedés történt, hogy a postának karácsonyi nagy forgalma ellenére az Aradtól legtávolabb eső községekbe is eljuthat karácsony első napjára

az Aradi Közlöny jubiláris kiadásának

teljes példánya.

Az Aradi Közlöny előfizetési ára a régi marad:

Vidéken:

Egy évre 28 kor.
Egy hónapra 2 kor. 40 fill.

Helyben:

Egy évre 24 kor.
Egy hónapra 2 kor.

A kiadóhivatal.

Albert király koronázása.

Belgium ünnepe.

Távirati tudósítás.

Arad, december 23

Belgium népe örömmünnepet ült ma. Feltette a koronát *Lipót* király utódjának, a fiatal és liberális *Albert*-nak fejére, aki trónjának elfoglalását gyönyörű beszéddel tette nevezetessé. A koronázási ünnepségről *Brüsszelből* ezeket táviratozzák:

A mai koronázási ünnepély harangzugással és 101 ágyulövessel kezdődött. *Laeken* utcái mindenütt belga és kongó államok zászlóival voltak díszítve. Reggel kilenc órakor, amidőn *Laeken* utcáin a menet keresztül haladt, százezernyi tömeg szállta meg az utakat. A háztetőket is embertömegek lepték el. Miután a rend fenntartására a rendőrség nem volt elegendő, katonaságot és csendőröket is rendeltek ki.

Tiz ágyulövés közben vonult ki a királyi menet a *laekeni* kastélyból. A menet élén *Albert* király lovagolt tábornoki díszgyenruhában, mellén a *Lipótrénd* nagykeresztjével. Kiséretében egy gárdatestőr lovasesapat. Azután a menet végtelen sorozata. A menet egészen a *laekeni* kastély területének határáig ment, ott megállt.

Laeken város polgármestere, a községtanács nevében üdvözölte a királyt és hódolatát fejezte ki a királyné előtt is.

A király azt válaszolta, hogy nagy őseinek példáját fogja követni uralkodásában. Igyekezni fog, hogy a község, mely elődje uralkodása alatt oly szépen fejlődött, tovább fejlődjék.

A menet ezután újból megindult. Az első kocsikban foglalt helyet *Stefánia* hercegnő *Lónyai* grófné, a *Hohenzollern* hercegek, az udvari funkcionáriusok és az udvarhölgyek.

A szomszéd Mokember községben szintén a polgármester üdvözölte a királyt. A Brüsszelbe való bevonulásnál Max polgármester fogadta a királyi párt. A király szép beszéddel válaszolt, majd kezét fogott a polgármesterrel.

A menet ezután megindult a parlament felé. A királyt egész uton viharos ovációban részesítette a közönség. A fényesen kidíszített parlamenti épületben mindkét kamara képviselve volt, csak a szociálisták hiányoztak.

A király emelkedett hangú trónbeszédet mondott, amelyben modern gondolkodásának és liberális musáinak adott kifejezést.

HIREK.

Segélykiosztás a városházán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

A városház tanácssterme, a szürke közigazgatási értekezlet és viták helyisége, minden esztendőben egy pár órára a különös, a mindennapitól elütő élénkségeknek ad teret. Halk, csendes emberek töltik meg zsufolásig; a zöld posztós asztalok mellett ülő hatóság képviselőit mélyes reverenciával köszöntő, alázatos társaság, mely mint a benső erőkre hullámzó víztömeg, lassan mozog, legfeljebb ha nagy féltéken tesz egy-egy lépést előre. Némán is élénk ez a tömeg, melyben szintén vannak rangosztályok és elsőbbségi prerogatívák. A legszerényebbek, akiket el kell osalni ide a városházára, hogy azt a néhány koronányi segélyt felvegyék, melyet nemes szívű adakozók bőkezűsége juttat nekik, — megvonulnak hátul az ajtónál. A járatosak, a jól ismertek az első sorba küzdik fel magukat, hogy azonnal kéznél legyenek, mikor Bökényi Arisztid fogalmazó a nevükön szólítja.

Segélyosztás volt a tanácssteremben. Száznál több férfi és nő várta szótlánul, még a köszönő szót is alig hallhatólag rebegve, az ünnepi kenyeret egy kevésé megfehéřítő adományt. Megható volt ez az ünnepélyes várakozás, a szegény ember gyerekes meghuzódása, a melybe a szemérmes szégyellésnek az az érzete is belejátszik, a melyet a nyilvánosság kelt azokban, akik nincsenek a nyilvánossághoz szokva. A segélyezették között igen sok a valaha jobb napokat élt és most a nyomorral küzdő ember, aki talán sokkal edesebb könyvek között költené el azt a néhány koronát, ha például a személytelen posta elvinné a házához. Ne értessünk félre. Láttuk, hogy a segélykiosztásnál a legnobilisebb formák érvényesülnek és akik a jótékony adakozók akaratát végrehajtják, épen olyan lelki gyönyörűséggel teszik, mint a hogy illik jólelkű férfiakkhoz. De őket is bántja a sovány és vértelen arcokra lo-pódzó pirosság, a földre sülyesztett szem és a részketve kinyújtott kéz.

A mai kiosztásnál tíz árvagyermek is részesült segélyben. A Domány Stefánia- és Neuman Mariska alapítvány kamatait nyújtotta át nekik Varjassy Lajos polgármester. A gyermekek megajándékozásánál jelen volt Neuman Dániel és Domány József is. A polgármester munkára, szorgalomra buzdító szép beszéd kíséretében osztotta szét a Domány-alapítvány 165 és a Neuman-alapítvány 137 koronáját. Az előbbiből Speen Róza, Angele Mária, Klingepöck Róza, Izsvojnov Izidor és Deletovics Etel 33—33 koronát, az utóbbiból Singer Erzsébet, Farkas László, Ausch Erzsébet, Nyisni Pál és Pirobszky Pál 27—27 koronát kaptak. Ezután Andrányi Károly ezer koronás adománya került kiosztásra, melylyel

136 férfi és nő szegénynek szerzett a nemes-szívű emberbarát boldogabb karácsonyi ünnepeket.

— Karácsonyi istentiszteletek. A karácsonyi szent ünnepek alkalmából a minoriták templomában az ünnepi istentiszteleteket a következő sorrendben tartják meg: December 25-én, karácsony ünnepén éjféli 12 órákor ünnepélyes misét tart Lakatos Ottó dr. rendfőnök. Reggel 7 órákor pástornise, tartja Zárkóvy Bonifác plébános, utána szentbeszéd, tartja Chrappa Sándor dr. segédlelkész. 8 órákor és 9 órákor esendes mise. Fél 10 órákor szentbeszéd, mondja Monay Ferenc dr., rendtartományi titkár. 10 órákor ünnepi szentmise, melyet Lakatos Ottó dr. celebrál. 11 és fél 12 órákor esendes mise. Délután 5 órákor szentbeszéd, tartja Kausz Leó hitoktató, utána ünnepi vécsernye. December 26-án, Sz.-István vértanu ünnepén, reggel 7 órákor orgonás mise, fél 8 órákor szentbeszéd, 8 órákor esendes mise. D. e. 10 órákor ünnepélyes szentmise, tartja Fehér Alfréd házfőnök. Fél 12 órákor esendes mise. D. u. 5 órákor szentbeszédet mond Péchy Alán dr. hitoktató, utána esti ájtatosság.

— Menekül a görög király. Athénből táviratozzák: Görögország a legnagyobb zavarok előtt áll. A király valószínűleg a legközelebbi napokban lemond s katonai diktatúra lesz. Athén felé egy angol flotta közeledik s alkalmasint a király valamelyik hajón menekülni fog.

— A városok államsegélye. Az a két millió korona, melyet a törvényhozás 1909-ik évre az állami funkciók ellátásáért a városoknak juttatott, a következőleg oszlik meg a nagyobb városok között: Arad 50.000 K, Baja 20.000 K, Debrecen 50.000 K, Győr 40.000 K, Hódmezővásárhely 40.000 K, Kassa 42.000 K, Kecskemét 36.000 K, Kolozsvár 66.000 K, Komárom 20.000 K, Marosvásárhely 26.000 K, Miskolc 32.000 K, Nagyvárad 60.000 K, Pancsova 20.000 K, Pécs 40.000 K, Pozsony 60.000 K, Selmec- és Béalánya 20.000 K, Sopron 42.000 K, Szabadka 55.000 K, Szatmárnémeti 40.000 K, Szeged 75.000 K, Székesfehérvár 34.000 K, Temesvár 60.000 K, Ujvidék 32.000 K, Versec 24.000 K, Zombor 22.000 K, Fehértanplom 6000 K, Nagybecskerek 18.000 K, Nagyikinda 15.000 K, Karánsebes 8000 K, Lugos 11.000 K állami segélyt kap.

— Nagy tüntetés Zágrábban. Zágrábból jelentik: Ma este kellett volna megérkezni a Friedjung-pörben szereplő horvát képviselőknek Bécsből. Ők azonban a vonatot Gyékényesen lekésték és így csak hajnalban fognak Zágrába érkezni. A nép azt hitte, hogy már este megérkeznek, nagy tömeg ment ki a pályaudvarra, hogy tüntessenek a képviselők mellett. Az állomás környékét csendőrök és katonák lepték el; a tömeg inzultálta a fegyveres férfiakat, s emiatt 40 tüntetőt tartóztattak. A rendőrségre vitték többek között Surmin képviselőt is, mert szidalmazta a csendőröket. A képviselőt csak hosszas eljárás után engedték szabadon.

— Zavarok egy körjegyzőségél. Ma arról értesítettek bennünket, hogy egyik aradmegyei körjegyzőség hivatalában pénzhányt konstataáltak rovincsolás alkalmával s hogy a jegyzőt felfüggesztették. Érdeklődtünk az ügy iránt és azt közölték velünk illetékes helyről, hogy tévedés történt a rovincsolók részéről, mert utólag a hiányzó pénzt a kasszában megtalálták. Így aztán a jegyzőt azonnal visszahelyezték állásába.

— Képviselők lovagias ügye. Béla Henrik alkotmánypárti képviselő tegnap a Budapesti Hírlapban ezeket írta:

Hallottuk, hogy Laehne Hugó deputációt vezetett Holló Lajoshoz, aki előtt a párt fiatal gárdája nevében azt az óhajást juttatta kifejezésre, hogy Eber Antal legyen pénzügyminiszter. Viszont nyilván más valaki fog vezetni oly küldöttséget, amelynek az lesz a kívánása, hogy Laehne Hugó legyen a földmivélségi államtitkár, vagy Balla Aladár ur horvát miniszter. Ezeknek az uraknak nem tetszik a Justh Gyula állhatatossága; de Lukács Eöszlő, úgy látszik, velük számolt, nem pedig azokkal, akik lelkük izzó hevével, negyvennyolcas eszméikhez szentül ragaszkodnak. Ezért okvetetlenül meg kellett akadnia a királytól való miszsiója útján.

Erre Laehne Hugó képviselő és Balla Aladár volt főispán a következő nyilatkozatokat tették közzé:

A „Budapesti Hírlap“ mai vezető cikkében megjelent azon állítás, mintha én Eber Antal képviselőtársam pénzügyminisztersége érdekében küldöttséget vezettem volna Holló Lajos képviselő urhoz, badarság, amely magán viseli a valótlanosság bélyegét már azért is, mert hiszen a viszony Holló Lajos barátom és képviselőtársai között nem olyan, mintha csak küldöttségek útján tudnánk vele érintkezni. Az olyan viszontbiztosítások, mint amilyent a cikkíró leirt, a függetlenségi pártban nem szokásosak. Egyébként jól teszi a cikkíró, ha vigyáz a tollára és képviselőtársairól nem közöl folytonosan valótlanosságokat, mert különben a kör-mére fogunk koppintani. Laehne Hugó orsz. képviselő.

A „Budapesti Hírlap“ mai vezércikkét, mint megtudtam. Béla Henrik országgyűlési képviselő írta. Ez a cikk rólam is perszifaló módon emlékezik meg. Ez a cikk arra késztet, hogy Béla urnak azt üzenjem, hogy ha minden áron belém akar kötni, tegye azt úgy, hogy azután én meg ő belé kapaszkodhassam. Balla Aladár.

Béla Henrik erre ezt felelte:

Laehne Hugó és Balla Aladár urak, egymás között kiosztott szerepben, nyilatkoznak ellenem a Magyarország mai számában. Balla ur azt kívánja tőlem, tegyek valamit, hogy ő belém akasszkodhasson. Laehne ur pedig valótlanosságokkal vádol s megfenyeget: vigyázzak, különben a körmömre koppint. Balla Aladár ur fenhéjázó nyilatkozatára nem felelek. Laehne Hugó urnak pedig azt mondom, hogy olyan notórius hazug, mint ő, ne vádoljon valótlan-sággal más becsületes embert. Béla Henrik, országgyűlési képviselő, a Budapesti Hírlap munkatársa.

Ugy Balla, mint Laehne Hugó az ügyet lovagias utra terelte.

Béla megbízottai kijelentették, hogy Balla Aladárt nem akarta sérteni a felük. A Laehnével való affér elintézését a karácsonyi ünnepre való tekintettel, hétfőre halasztották.

— Rejtélyes eltűnés. Karánsebesről írják: E hó 17-én, pénteken este 10 óra tájban, Karán Szakul és Zaguzsen állomások között, az Orsova felé induló gyorsvonat mozdonya, szabad ég alatt, felmondta a szolgálatot, ami egy teljes órai késést okozott. Azalatt Tillmann Aladár, egy Lugosról visszajövő karánsebesi adótiszt; kinek az ottani pénzügyigazgatóságnál magánügyben valami elintézni valója volt, az étkező kocsiból kiment. A vonat megindítása után karánsebesi ismerősei mindenfelé keresték, mert mámoros állapotban hagyta el a helyét, de nem találták sehol. Azóta három nap is eltelt; sürgönyöztek, telefonáltak mindenfelé, többek közt apjához is Orsovára, ki egy nyomdának tulajdonosa, de mindaddig nem akadtak nyomára. A szerencsétlen ember eltűnt. Azt hiszik, hogy kirabolták, vagy agyonütötték, bár nem nagy pénzösszeg lehetett nála.

— Halálozás. Özv. Pollák Ignácné szül. Freund Mária meghalt hosszú szenvedés után december 23-ikán délután 4 órákor élete 85-ik évében. Temetése péntek délután fél 3 órákor lesz a Maros-utca 1. számú házból.

vanás években védett egy betyárt, akit halálra ítélték. A betyár természetesen elbusult ezen, de a védője vigasztalta:

— Ne gondoljon vele kigyelmed. Ad száz pengőt. A többi az én gondom.

A kliens fizetett, az ügyvéd fölébbezett, de bizony a tábla helybenhagyta az ítéletet. A vádlott ismét busan kérdezte a védőtől, hogy mit csináljon.

— Ne gondoljon vele kigyelmed. Ad kétszáz pengőt. A többi az én gondom.

A vádlott újra fizetett és a védő fölébbezett. A Kuria azonban éppen úgy, mint a tábla, helybenhagyta az ítéletet.

Amikor ezt a törvényszék elnöke kihirdette, megszólalt a vádlott:

— Fölakasztanak.

— Hm? — bólintott az ügyvéd.

— No, már most mit csináljunk? — kérdezősködött a vádlott.

— Az már a kend gondja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

T. Soborsin. Sziveskedjék azt a dolgot a községi jegyzővel közölni; ha a bünvádi följelentést megtették ellene, akkor irunk róla. Addig nem tehetjük ki magunkat sajtópörnek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 23.

Amerika 1 1/2-el olcsóbb. Kínálat korlátozott, vételkedv niucs. Lanyha, üzlettelen.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6 66—6 67	6 67—6 68
Buza 1910. áprillisa	3 90—13 91	13 91—13 92
Zab 1910. áprillisa	7 55—7 56	7 59—7 59
Ross 1910. áprillisa	9 87—9 88	9 87—9 88
Buza 1910. októberre	11 79—11 79	11 9—11 80
Buza 1910. májusra	13 73—13 74	13 74—13 75
Ross 1910. októberre	8 85—8 86	8 87—8 89

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	...	672—
Magyar hitelrészvény	...	767—
Városi villamos vasúti részvény	...	317.75

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1909. évi december hó 24-én:

Délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyárral:

Gyermekelőadás.

Hófehérke és a hét törpe.

Látványos tündérrege dal és táncsal 5 képben. Görner K. A. regénye után magyar színpadra alkalmazta: Edvi Ilés László.

SZEMÉLYEK:

Azala	Zalay Margit.	Ceremonia	Boda Ferenc.
Hófehérke	Harmath J.	Cucubitula	Nagyiván I.
Herceg	Beregi S.	Anteana	Lászy E. el.
Ottó	Gerő János.	Sypho	Benkónó.
Motacilla	Várday Jenő.	Vervex	Szabó László

Kezdete délután 3 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. december 24-én, péntek:

Délután 3 órától este 7 óráig

gyermekelőadás

mérsékelt helyárral:

Jézus élete és halála,

Haydn Jézus szenvedései című oratóriumával. Teljes zenekarral. Vezényli: Zeilner Sándor, a cs. és kir. 33. gyalogezred karmestere.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTÉR.*

Karácsonyi árjegyzék.

14 kar. arany gyűrűk, fűgök, ezüst láncok, férfi órák, 1 frt. 80 kr.-tól kezdve.

14 kar. arany hosszú női láncok, férfi láncok 20 frt.-tól kezdve, 14 kar. arany nyaklánc fűgök-ökkel 6 frt.-tól kezdve. 4786

Eladó

egy nagy tűzmentes
pénzszekrény,
2 szárnyu ajtóval

Pénzintézeteknek, hivataloknak értékpapírok, okmányok és könyvek megőrzésére kiválóan alkalmas.

Érdeklődők forduljanak a

Cognacgyárhoz
Világoson.

4829 Telefonszám 4.

EGYETLEN TITKOSODLA
ÉRTÉKELÉSEK

APTAMÁSI

szel gyomor, vesé, hólyag és
bélbántalmaknál vala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

KAPHATÓ Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
5841 Aradon

Hölgyeknek

• legkellemesebb •

karácsonyi meglepetés!

∴ egy gyönyörű ∴

Kézápoló készlet

remek kivitelben. — Gyöngyház, ezüst, elefántesont, teknőc, teknőc utánzat esont, cocus és ébenfából 3 koronától 70 koronáig minden árban, — továbbá

Mint hasznos és igen

Kedves ajándék

egy csinosan összeállított

Fésű garnitúra

1 tükör, 1 hajkefe, 1 bontó-, 1 nyeles és 1 porfésű tartalommal. 3511

Legfinomabb Francia

Illatszer újdonságok

dus választékban.

Rendkívül izléses japán mintájú

Illatszer díszdobozok

(Kazetták)

2 üveg divatos parfüm, 1 darab finom szappan és poudertartalommal 4 koronától kezdve minden árban.

Hánzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefonszám 455.

Stern Cecília

Forray-utca 2.

Kérem a cégre ügyelni!

Legnagyobb saját készítményű

bluz-, pongyola, kosztüm- és aljárúház

legdivatosabb kivitelben, legjutányosabb árak mellett szerezhetők be. 4802

Kérem az új kirakataim megtekintését!

APRÓ HIRDETÉSEK.

30 éves hivatalnok

csinos asszony vagy leány állandó barátságát keresi. Szíves leveleket „Ajánlott” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 4844

Fiatal

német születésű leány játszótársnak 2 fiú mellé keresetlik. Cim a kiadóhivatalban. 4850

Orpingtonok,

remek szép fehér tyukok és kakasok darabja 7—15 korona. Az összes mintegy 30 darab átvételénél darabja 7 korona. Alkalmi vétel. Költség 60 korona. Ternyeynél Arad, Demeter-u. 92. 4843

Kecskeméti fajalmák

gyönyörű válogatott, ötkilós postacsomagokban 3.— koronáért szállít Sandberg Salo (bejegyzett cég) Kecskemét. 4758

Déván,

a piactér legélénkebb forgalmu helyén egy csinosan berendezett, állandó uri vevő körrel bíró jó menetű fűszer és csemege üzlet trafik és korlátoltitalmérés joggal 1910. január havában eladó. Átvételhez 10 20,000 korona szükséges. Értekezhetni Steiner Ferencnél nagykereskedő Déván. 4806

Ezerféle karácsonyi díszek

tucatja 40 fillértől, diszlevélpapírok gyári árban, képeskönyvek ifjúsági iratok félárban. Festékdobozok, jászolok, lámpaernyők. 110 000 kötetes kölcsönkönyvtár Krausz Paulin Színházépület. 3241

Egy a fűszer-,

termény és italárak kezelésében teljesen jártas, a magyar, német és román nyelvet bíró óvadék képes fiatal ember mint raktárnok azonnali belépésre keresetlik Steiner Ferencnél, nagykereskedő Déván. 4807

Jó minőségű

erdélyi dió viszont elárusítók részére jutányos áron kapható. Tudakozódni lehet Deutsch Lipótnál Arad, Rákóczi-utca 4. sz. 4820

Csillago karácsonyfadíszek,

karácsonyi és újévi képeslevelezőlapok, meséskönyvek, diszdozoz levélpapírok, képeslevelezőlap albumok, arcképek karácsonyi ajándéknak leolcsóbban vásárolhatók Ingusz I. és fia könyvkereskedésében, Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 173

Csinosan butorozott

csukott erkélyes szoba január 1-től kiadó. Bővebbet a kiadóban. 4811

Magánpénzeket

legmagasabb kamattal mellett elhelyezek. Cim kiadóba. 4841

Karácsonyi díszekből

igen eredeti, káprázatos ujdonságok! Csillagszóró csodagyertyák. Karácsonyi hó. Legdivatosabb névjegyek elkészítése. Karácsonyi és újévi levelező lapokból gyönyörű ujdonságok! a készleten lévő legfinomabb diszlevélpapírokat csaknem saját árban áruistom. Legújabb társasjátékok óriási választéka. A kölcsönkönyvtár 275 oldalas új magyar jegyzéke megjelent. 90,000 kötetes kölcsönkönyvtár. 30,000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. Nagyválasztéku antiquarium. — Kerpel Izsó, könyv és papirkereskedése Aradon Andrásy-tér 20 sz. Telefon 885. 3911

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák és VALÓDI ezüstárak

nagy raktára.

ARAD,

Andrásy-tér 14.

4397

Gartner Samu

villanyműszerész, kerékpár és varrógép szakszerű javítóműhely

Arad, Weitzer J-utca 2.

(Minorita-palota.) 3011

5864—1909. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat

A világosi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Muresanul” takarékszövetkezet r. t. végrehajtónak Krucsán Máxa végrehajtást szenvedő elleni 2000 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, az aradi kir. törvényszék, illetve a világosi kir. járásbíróság területén levő, Világos községben fekvő és a világosi 3295. sztkvi A. I. 4—5. sor 644, 645/b. 2. és 5723/c.

hrsz. beltelek és kenderföldre 884 kor. mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi január hó 26. napján d. e. 9 órakor a világosi kir. bíróság mint tkvi hatóság I. sz. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át bánatpénzzel készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3338. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni, az árverési vevő tartozik nyomban a bánatpénzt a vételár 10%-ig kiegészíteni.

Világos, 1909. évi október hó 25-én.

Povolni,
kir. járásbíró.

4845

Lapunk minden előfizetője, ki hozzánk ezért írásban fordul, azonnal ingyen és bérmentve kapja meg az 1910. évre szóló

nagy fali naptárunkat.

Nyemecz Gyula angol női divatterme Arad

ERZSÉBET-KIRÁLYNÉ-KÖRUT 20. SZÁM.

Ajánlom az uri hölgyközönség szíves figyelmébe modern angol szabászatomat. Készítek legkényesebb igényeknek is megfelelő angol costümöket és kabátokat a legizléesesebb kivitelben, legújabb divat szabásban gyorsan és jutányosan.

4732

Kitünő tisztelettel NYEMECZ GYULA, női szabó.

RADÓ GYULA

női felöltő áruháza

ARAD, szemben a Minorita-templommal.

Őszi és téli újdonságok:

Legújabb női felöltők.

Tailleur made costumök.

Utazó angol raglanok.

Szörme kabátok és bundák.

Intézeti leánykabátok.

Gyermekek felöltők.

8374

Rendkívül nagy választékban.

Telefon szám 238.

Telefon szám 238.

Telefon 528.

Telefon 528.

Ajánlok Kőrös és Maros-melléki **tűzifából** egész
waggonrakományokban

I. bükkhasábfát

I. cserhasábfát

I. gyertyánhasábfát

különféle dorongot

ugy rendes hosszban, mint 20—25 cm-re **feltüreszelve** legolcsóbb árakban, kivánságra házhoz is szállítva.

Fränkl S. József

tűzifa-nagykereskedő

— Petőfi-utca 8. szám, I. emelet. —

Telefon 528.

Telefon 528.